

Η Gagosian παρουσιάζει την έκθεση **Ruins and Fragments**

Συγκεντρώνοντας το Έργο Τριών Γενεών Εγχώριων, Περιφερειακών και Διεθνών Καλλιτεχνών

Adriana Varejão, *Cuadrado Blanco* (Λευκό Τετράγωνο), 2020, λάδι και γύψος σε καμβά, 180 × 180 εκ © Adriana Varejão.
Φωτογραφία: Vicente de Mello

Έδιξήσάμην έμεωυτόν.

—Ηράκλειτος, Απόσπασμα

Τσως και να βρισκόμαστε στο τέλος της Ρώμης μας.

—Ed Ruscha

Αθήνα, 10 Φεβρουαρίου 2022—Η Gagosian είναι στην ευχάριστη θέση να παρουσιάσει μια ομαδική έκθεση που συγκεντρώνει μεγάλη ποικιλία έργων διεθνών, περιφερειακών και εγχώριων καλλιτεχνών που αντανακλούν την ποιητική δύναμη ερειπίων και θραυσμάτων—στην πόλη της Αθήνας, μιας σύγχρονης μητρόπολης που πάλλεται από ζωή αλλά και από τα ίχνη ιστοριών της αρχαιότητας. Το έργο για κάποιους από αυτούς τους καλλιτέχνες παρουσιάζεται για πρώτη φορά στην Ελλάδα. Η έκθεση *Ruins and Fragments* διοργανώνεται από τη Louise Neri και τη Χριστίνα Παπαδοπούλου.

Η αρχιτεκτονική, η γλυπτική και ο υλικός πολιτισμός όταν βρίσκονται σε κατάσταση ερειπιώδη ή ημιτελή διεγείρουν το νου ώστε να φανταστεί αυτό που θα μπορούσε να είχε υπάρξει, ή που θα μπορούσε να υπάρξει, στην απατηλή αναζήτηση του ανθρώπου για βεβαιότητα και πληρότητα. Ο Ed Ruscha έλκεται από τους ερημωμένους και μελαγχολικούς τόπους, τα κενά, υλικά και πνευματικά. Στη διάρκεια της σταδιοδρομίας του έχει βρει αναρίθμητους τρόπους να εικονίσει αυτά τα τοπία που «δεν έχουν παρελθόν—παρά μόνο κάτι που υποδύεται ένα μέλλον». Στη σειρά *Metro Mattress* (2015),

δουλεύοντας με ακουαρέλες σε μεγάλα φύλλα χαρτί, απομονώνει παρατημένα στρώματα και ξεχαρβαλωμένους σομιέδες—που κάποιοι πέταξαν στους δρόμους του Λος Άντζελες—πάνω σε κενό λευκό χώρο. Αυτοί οι απροσδόκητοι χαρακτήρες βουλιάζουν και διπλώνουν με τα χρόνια, με τα σκισίματα και τους λεκέδες τους να στέκουν μάρτυρες της απεκδυμένης ζωής που κάποτε υποστήριζαν. Για τη Ρένα Παπασπύρου, η πόλη της Αθήνας είναι μόνιμος χώρος πειραματισμού καθώς και η υλική και εννοιολογική πηγή της τέχνης της. Για έργα όπως το *Εικόνα στην Ύλη* (1981) και *Γεωγραφία (Εικόνες στην Ύλη)* (1981) αφαίρεσε σαθρά επιχρίσματα τοίχων και επενέβη με μολύβι ή μαρκαδόρο, προχωρώντας στην ανασύστασή τους σε αυτόνομα έργα τέχνης που έχουν την οπτική πολυπλοκότητα χαρτών ή αφηρημένης ζωγραφικής, στα οποία ο θεατής μπορεί να ανακαλύψει τις εικόνες που έχουν αποτυπώσει στις επιφάνειες οι ενέργειες του χρόνου.

Για το *Brick Reliquaries* (2020), ο Theaster Gates πειραματίστηκε στο εργαστήριό του στο Σικάγο με το σημείο θραύσης του πηλού. Αυτά τα στοιχειώδη ανάγλυφα, φτιαγμένα από άψητα τούβλα και μαγγάνιο, έχουν εκτεθεί σε θερμοκρασίες πολύ υψηλότερες από τα συνήθη όρια. Στην πορεία, το υλικό αρχίζει να ενδίδει και να καταρρέει, καθώς οι γνωστές του ιδιότητες μεταμορφώνονται στα μυστήρια της γλυπτικής που γεννά η θερμότητα. Βρίσκοντας εναλλακτική δημιουργική δυνατότητα σε ό,τι έχει περισσέψει από το εργαστήριο, η Cristina Iglesias οικοδομεί σχηματικά μοντέλα από χαρτόνι και άλλα απορρίμματα, τα φωτογραφίζει και κατόπιν μεγεθύνει τις εικόνες και τις μεταφέρει με μεταξοτυπία σε αστραφτερά χάλκινα πάνελ δημιουργώντας νοητικά αρχιτεκτονήματα που στοιχειώνουν τον θεατή.

Τα περισσότερα ελληνικά φιλοσοφικά κείμενα, όπως τα γνωρίζουμε σήμερα, επιβιώνουν μόνο ως "αποσπάσματα"—ο συλλογικός όρος που χρησιμοποιείται για παραπομπές που διατηρούνται σε μεταγενέστερα συγγράμματα. Αν και τα κείμενα αυτά αποτελούν ένα μικρό μόνο μέρος των πρωτοτύπων, η σημασία τους έγκειται στην ικανότητά τους να απεικονίζουν τις πιο εντυπωσιακές ή καινοτόμες πτυχές της σκέψης του συγγραφέα τους. Στην τελευταία σειρά ζωγραφικής με «πλακάκια», εμπνευσμένης από τα κεραμικά *talavera poblana* από το Μεξικό, η Adriana Varejão αναλογίζεται τις σχέσεις μεταξύ πολιτισμών στη Λατινική Αμερική, όπου οι ιθαγενείς παραδόσεις διασταυρώνονται με το ισπανικό αποικιακό στυλ και το διεθνές μοντέρνο. Για το *Cuadrato Blanco (Λευκό Τετράγωνο)* (2020), η Varejão παίρνει το μοτίβο της όχι από ένα αριστούργημα του Σουπρεματισμού αλλά από ένα αρχαίο Μεξικάνικο αγγείο—ανατρέποντας μια επίσημη ιστορία για να αποκαλύψει άλλες συγκαλυμμένες ιστορίες που κρύβονται στα περιθώρια. Η Μαρία Λοϊζίδου επίσης στρέφεται στο ιδίωμα των αρχαίων υφαντικών παραδόσεων—σε αυτή την περίπτωση σε υφάσματα από την πατρίδα της, την Κύπρο—για έμπνευση, υφαίνοντας σε χειροποίητο πλέγμα από ανοξείδωτο ατσάλι, μοτίβα σε έναν ντελικάτο ιστό που έρχεται να ντύσει ένα κυβικό πλαίσιο. Εξερευνά αυτές τις υφασμένες κατασκευές περαιτέρω στο *Pelage (Τρίχωμα)* (2019), ένα εικοσαμερές ζωγραφικό έργο από κερματισμένα υφάσματα σε διάφορα στάδια αποδόμησης, που αποδίδεται με μελάνι στο άλικο του αίματος.

Ενσαρκώνοντας την έννοια των «αντίστροφων ερεπίων» του Robert Smithson, το γλυπτό της Sarah Sze με τον ποιητικό τίτλο *Wider Than the Sky* (2021) είναι μια διαβρωμένη παραβολική κατασκευή από πολλά θραύσματα χυτού χάλυβα, που, τέλεια στιλβωμένα, απορροφούν και διαθλούν σαν καθρέπτες το περιβάλλον γύρω τους. Ένας πρόσφατος πίνακας ζωγραφικής, το *Pause to Let the First One Pass* (2021), δείχνει την αναλογική προσέγγιση της Sze στο πεδίο της εικόνας, μια φευγαλέα σύνθεση από μέρη εικόνων, κομματάκια χαρτιού και ζωηρές σταλαγματιές και πινελιές. Στην εγκατάσταση *Corpo di pietra—rami* (Σώμα από Πέτρες—Κλαδιά) (2016/2021), ο Giuseppe Penone παραπέμπει στις φυσικές διαδικασίες ανάπτυξης και φθοράς εκθέτοντας το αγγειακό σύστημα ενός θραύσματος μαρμάρου που έχει κόψει σε πλάκες, και ενσωματώνοντας σε αυτό χυτά μπρούτζινα κλαδιά για να υποδείξει την πορεία της φυσικής ανάπτυξης και αποσύνθεσης, ενώ η Tatiana Trouné στοχάζεται στην ανθρώπινη εξέλιξη και προσαρμογή σε μια σειρά από χυτά χάλκινα γλυπτά cyborg που ενώνουν αταίριαστα αντικείμενα—μια τσάντα για ψώνια, μια τυλιγμένη οθόνη προβολής και ένα τρίποδο, ένα ηλεκτρικό καλώδιο και γαιδουράγκαθα. Το άτιτλο γλυπτό (2017) της Katharina Grosse, λαξευμένο σε πολυστυρένιο, χυμένο μετά σε αλουμίνιο και ψεκασμένο με την ραδιενεργή χρωματική παλέτα της, προτείνει ένα τεχνολογικό θραύσμα που έχει εκταφιαστεί και σταλεί στο παρελθόν από κάποιο μελλοντικό πολιτισμό.

Στο πνεύμα των «nonsites» [μη τόποι] του Smithson, το συνεχιζόμενο πολυμερές έργο *Unconformities* (2014–) της Joana Hadjithomas και του Khalil Joreige, εξερευνά ενεργά αυτό που οι καλλιτέχνες αποκαλούν «ένα μεσοδιάστημα που λείπει στη γεωλογική καταγραφή του χρόνου». *Time Capsules of the Site: Monesteraki (Athens), From 0 to 150 cm, From 150 cm to 300 cm, From 300 cm to 450 cm, From 450 cm to 600 cm* (2017) μια σειρά από γεωπυρήνες που διατηρούνται σε ρητίνη,

καθιστά ορατές τις δράσεις της επισυσσώρευσης, του εκτοπισμού και της εντροπίας που κείνται κάτω από τις τρεις πόλεις του προσωπικού φαντασιακού τους: Βηρυτός, Παρίσι και Αθήνα. Οι γεωπυρήνες, ανακτημένοι από εργοτάξια που τους πετάνε μετά τη χρήση, καταγράφουν χρονικές ρωγμές και γεωλογικές κινήσεις—φυσικές και ανθρωπογενείς—που συγκροτούν το παλίμψηστο της ιστορίας. Αυτή η ομάδα χωματοουργικών εργασιών εσωτερικού χώρου παρουσιάζεται με τις συναφείς τους *Trilogies* (2018–20)—περιγραφές των γεωπυρήνων που φωτογραφίζονται, απεικονίζονται και περιγράφονται σε συνεργασία με αρχαιολόγους και επιστημονικούς εικονογράφους. Ο Χριστόδουλος Παναγιώτου επίσης εμπνέεται απευθείας από τις διαδικασίες ανασκαφής, τεκμηρίωσης, αποκατάστασης και επαναταφής που συνιστούν τις αρχές της αρχαιολογίας. Για τη σειρά *Mauvaises Herbes* (Ζιζάνια) (2020), συνέχεια της παρουσίας στο εθνικό περίπτερο της Μπιενάλε της Βενετίας το 2015, ο Παναγιώτου μελέτησε τα ψηφιδωτά του αρχαιολογικού χώρου του Κουρίου, στην Κύπρο, και τη νέα επιφάνεια που προέκυψε μετά την επαναταφή ψηφιδωτών. Ανακαλύπτοντας ζιζάνια που μεγαλώνουν ανάμεσα στα ψηφιδωτά, τα περιέγραψε με εξαιρετική λεπτομέρεια, χρησιμοποιώντας τις ίδιες ψηφίδες των αρχαίων ψηφιδωτών που βρίσκονται κάτω από αυτά για να ενσωματώσει τις εικόνες τους σε μια νέα αρχαιολογική πραγματικότητα.

Καμία έκθεση με θέμα τα ερείπια δεν θα ήταν ολοκληρωμένη χωρίς ένα σπασμένο άγαλμα. Σε μια τυπικά εικονοκλαστική χειρονομία, ο Douglas Gordon έφτιαξε ένα μαύρο μαρμάρινο σκιώδες αντίγραφο του αγάλματος του διάσημου ποιητή Robert Burns, που βρίσκεται στην Εθνική Πινακοθήκη της Σκωτίας, το έσπασε και στη συνέχεια τοποθέτησε τα θραύσματα στη βάση του λευκού μαρμαρίνου πρωτοτύπου. Ένα παρεμφερές έργο, που φέρει ως τίτλο το ψευδώνυμο του ποιητή, *Wee Rabbie Burns* (2017) παρουσιάζεται στην Αθήνα για πρώτη φορά, επιστρέφοντας τον ποιητή στην σκηνή της ονειροπόλησης του.

Από τις 4 Φεβρουαρίου, το Μουσείο Μπενάκη Ελληνικού Πολιτισμού στην Αθήνα παρουσιάζει μια ομάδα των πρόσφατων πηλινών *Vessels* (*Αγγεία*) του Theaster Gates, τα οποία έχουν τοποθετηθεί ανάμεσα στα αρχαιολογικά αντικείμενα της συλλογής.

#RuinsandFragments

Ruins and Fragments

3 Φεβρουαρίου – 23 Μαρτίου 2022

Αναπήρων Πολέμου 22, Αθήνα

Τύπος

Gagosian

pressathens@gagosian.com

+30 210 36 40 215

Βάσω Παπαγιαννακοπούλου

vassopap@icloud.com

+30 693 748 5660

© 2022 Gagosian. All rights reserved.